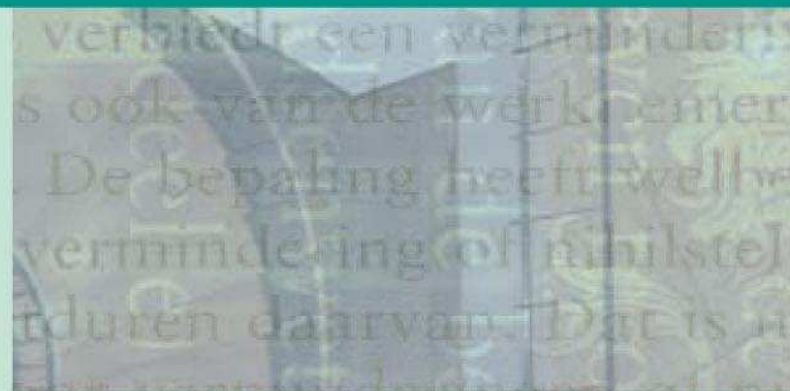

Position paper

Verzekeraars in de kredietcrisis: een belangrijke stresstest

November 2008

Colofon

In position papers geeft het Verbond van Verzekeraars zijn mening, standpuntbepaling en argumentatie daarbij over een concreet vraagstuk of actuele ontwikkeling op het snijvlak van politiek, samenleving en verzekeringsbedrijf.

Gebruik (van delen) van de tekst van het position paper is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

Dit position paper is tevens te vinden op de website van het Verbond van Verzekeraars: www.verzekeraars.nl onder de button 'Publicaties/Downloads/Position papers'.

Meer informatie over de inhoud van dit position paper 'Positie verzekeraars in de kredietcrisis: wezenlijk anders dan banken'
P. Koopman / G. Gunneweg
telefoon: 070 – 3338698 / 070 – 333 8663
e-mail: p.koopman@verzekeraars.nl / g.gunneweg@verzekeraars.nl

Dit is een uitgave van het
Verbond van Verzekeraars
Bordewijklaan 2
Postbus 93450
2509 AL Den Haag

De kredietcrisis raakt alle financiële instellingen. Ook verzekeraars komen daarbij regelmatig in beeld, met name wanneer zij onderdeel zijn van een bankverzekeraar en/of door lage beursnoteringen. Hoe is de positie van verzekeraars in deze kredietcrisis, en hoe gaan verzekeraars om met de kredietcrisis?

Hoewel minder dan andere financiële instellingen, ervaren ook verzekeraars de gevolgen van de kredietcrisis, met name door de koersdalingen op de wereldwijde beurzen. De huidige kredietcrisis vormt in de geschiedenis van de branche voornamelijk de belangrijkste 'stress test' voor het weerstandsvermogen van Nederlandse verzekeraars. Toch is de positie van verzekeraars in deze crisis heel anders dan die van banken of pensioenfondsen.

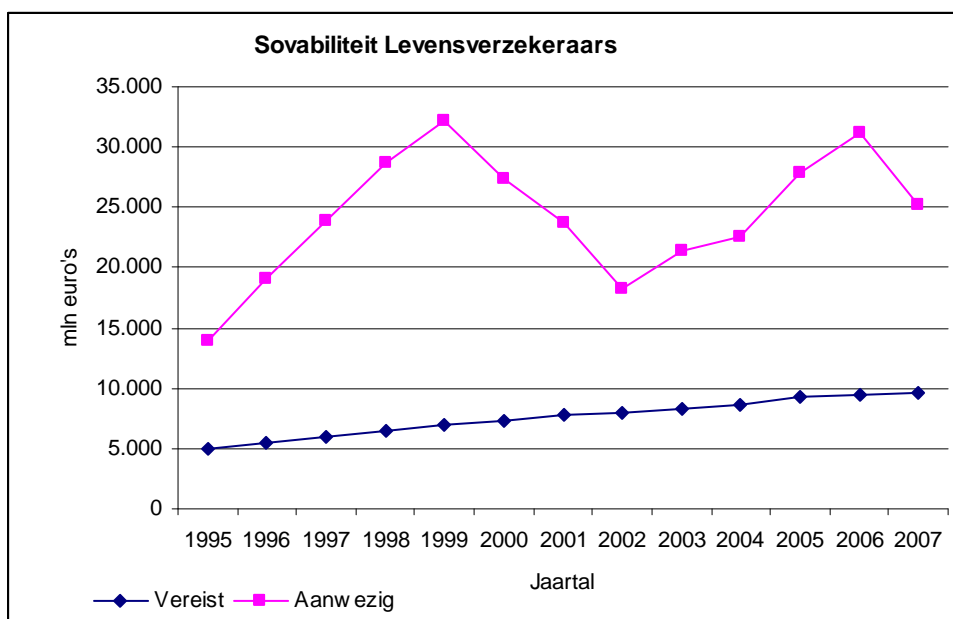
Stevige buffers

Verzekeraars zijn aan alle kanten van buffers voorzien waardoor consumenten / polishouders er op mogen rekenen dat verzekeraars hun verplichtingen ook op lange termijn kunnen nakomen.

Solvabel en solide

Solvabel en solide vormen de twee belangrijkste ankers van zekerheid waaraan verzekeraars liggen.

- Verzekeraars gaan langlopende verplichtingen aan, hetgeen zich vertaalt in toekomstbestendig vermogensbeheer.
- Verzekeraars dienen te allen tijde voldoende vermogen in huis te hebben om alle verzekerde risico's af te dekken: zij houden ruim meer solvabiliteit aan dan is voorgeschreven. De Nederlandsche Bank houdt hierop toezicht.

- Mede met het oog op de hoge solvabiliteitseisen voeren schade- en levensverzekeraars een relatief conservatief beleggingsbeleid, met gemiddeld maximaal zo'n 10% aan aandelen. Aangezien de kredietcrisis vooral een beurscrisis is, hebben verzekeraars daar dus relatief weinig last van. Het doet ook verzekeraars pijn maar de buffers zijn aangelegd om die pijn op te vangen.
- Levensverzekeraars gaan relatief 'harde' verplichtingen aan met polishouders, onder andere door de afgesproken uitkering te garanderen. Pensioenfondsen hebben meer 'knoppen' waaraan ze kunnen draaien als de omstandigheden veranderen: zij kunnen indexeren achterwege laten,

premies aanpassen en zelfs de uitkering naar beneden bijstellen. Juist daarom 'mogen' pensioenfondsen relatief meer beleggen in risicodragend vermogen zoals aandelen.

- Schadeverzekeraars werken vooral met kortlopende contracten, en kunnen dus premies en voorwaarden snel aanpassen. Overigens ligt gemiddeld de solvabiliteit van schadeverzekeraars ook boven de 200% van het wettelijke minimum.
- Van lage beurskoersen voor een verzekeraar hebben alleen de aandeelhouders en niet de polishouders last. Bij banken kan afnemend vertrouwen van de beurzen overslaan op de klanten. Dit kan leiden tot een 'bank run' waardoor een bank in korte tijd met grote liquiditeitsproblemen te maken krijgt. Dat scenario is voor een verzekeraar onrealistisch; het geld zit vast. Verzekeraars hebben geen pinautomaten.
- Mede omdat verzekeraars niet hoeven te vrezen voor plotselinge liquiditeitsproblemen, is een (deposito)garantieregeling voor deze sector niet nodig. Waar de overheid een vangnet biedt voor banken en kleine spaarders als het misgaat, is de 'garantieregeling' voor verzekerden gelegen in de hoge solvabiliteitsbuffers en de aard van de bedrijfstak.

Ingrijpen overheid

De vraag oproepen wat er gebeurt als een verzekeraar omvalt, is vooralsnog een theoretische exercitie. Maar niets is zeker, en dat geldt te meer als de kredietcrisis zich zou verdiepen en verbreden. Dus welke aanvullende zekerheden komen in beeld als onverhoopt toch een verzekeraar in problemen zou komen?

De Nederlandse overheid heeft de afgelopen weken laten zien fatale gevolgen van de kredietcrisis voor het financiële systeem niet te zullen accepteren. Tot dat systeem behoren de grote belangen van burgers bij het behoud van hun verzekerde rechten (pensioen, hypotheek, etc.).

Handvol instrumenten

Wat kan de overheid doen? De Nederlandse overheid heeft inmiddels een breed palet aan instrumenten ontwikkeld om financiële instellingen door de storm heen te helpen. Mocht de solvabiliteit van een verzekeraar in gevaar komen, dan zal dat vooral ontstaan door waardevermindering van het belegde vermogen. Dat is naar ieders verwachting een tijdelijke situatie. Omdat verzekeraars bij uitstek op de lange termijn zijn ingesteld, lijken tijdelijke maatregelen zoals vermogensverstrekking door de overheid om de solvabiliteit weer omhoog te helpen, daarom afdoende om verzekeraars met een verder gezonde bedrijfsvoering door de financiële stormen heen te helpen.

What if?

In het theoretische geval dat een levensverzekeraar in gevaar komt ten gevolge van onvoldoende solvabiliteit, zal De Nederlandsche Bank als toezichthouder vrijwel zeker op zoek gaan naar een andere verzekeraar die de portefeuille over kan nemen. Het is aannemelijk dat voor verder kerngezonde verzekeringsportefeuilles de nodige belangstelling zal bestaan. Voor alle duidelijkheid: de kredietcrisis kan misschien wel de solvabiliteit aantasten, maar dat betekent niet automatisch dat de 'rot' ook in de verzekeringsportefeuille terecht komt. DNB zal daarbij scherp letten op het behoud van opgebouwde rechten van polishouders. Waarschijnlijk zullen polishouders van een eventuele overname nauwelijks iets merken, anders dan een andere naam boven het brievenhoofd van hun verzekeringspapieren.

Mocht in het meest onwaarschijnlijke geval een levensverzekeraar toch in onvoorziene problemen komen, de overheid geen actie onderneemt én DNB geen geschikte koper kan vinden, dan zijn polishouders preferente crediteuren. Dit geldt ook voor polishouders die een claim hebben op een schadeverzekeraar in geval van een faillissement.

Compleet nieuw

Zoals voor de meeste 'financials', is ook voor verzekeraars én de toezichthouder de kredietcrisis een compleet nieuwe ervaring. Tot dusverre bewezen zekerheden en ankers worden opnieuw op hun kracht en houdbaarheid getest. Of na ING en AEGON nog meer verzekeraars metterdaad gebruik

zullen maken van de door de overheid beschikbaar gestelde middelen of niet, de crisis zal zeker leiden tot indringende vragen over de kracht van de gewenste zekerheden waaraan de bedrijfstak moet voldoen. Ook moet in de praktijk blijken welke gevolgen de overheidsdeelname in sommige grote marktpartijen zal hebben voor het gelijke speelveld. Uitgangspunt van het Verbond daarbij is, dat marktverstoringen niet mogen optreden. Misschien moet op zeker moment ook het financieel systeem zelf goed tegen het licht worden gehouden. Zijn andere maatregelen nodig als onder het bestaande toezicht en met een dubbele solvabiliteitsratio een verzekeraar in extreem zwaar weer toch in problemen kan komen? Verzekeraars zullen deze discussie zeker niet uit de weg gaan.